

เหตุใดจึงต้องไปแข่งขันโอลิมปิกวิชาการ

ครรรชิต มัลย์วงศ์

23 กรกฎาคม 2544

เมื่อกลางเดือนกรกฎาคม 2544 นี้ ผมได้รับมอบหมายให้เป็นหัวหน้าทีมนำนักเรียนไทยไปแข่งขันคอมพิวเตอร์โอลิมปิก หรือ International Olympiad in Informatics ที่เมือง ตัมเปเร ประเทศฟินแลนด์ ผลการแข่งขันปรากฏว่านักเรียนไทยได้เหรียญเงินหนึ่งเหรียญ และ เหรียญทองแดงสามเหรียญ

หลังจากกลับมาแล้วก็มีผู้ถามผมด้วยคำถามเดียวกับที่มีผู้ถามมาแล้วมากมายหลายครั้งว่าการพานักเรียนไทยไปแข่งขันคอมพิวเตอร์โอลิมปิกนั้นได้ทำประโยชน์อะไรให้แก่ประเทศบ้าง

ผมคิดว่าคำถามนี้แฟร์ดีโดยเฉพาะสำหรับผู้ถามซึ่งก็มีหน้าที่ที่จะต้องเสียภาษีให้แก่รัฐ และเงินที่พวกเราใช้ในการพานักเรียนไปแข่งขันวิชาการโอลิมปิกแต่ละเรื่องนั้นก็เงินของรัฐที่ได้มาจากผู้เสียภาษีอากรทั้งหลาย ด้วยเหตุนี้ผมจึงขอเริ่มต้นคอลัมน์นี้ด้วยการตอบคำถามเรื่องนี้แหละ

ประเทศไทยได้ส่งนักเรียนเข้าแข่งขันวิชาการโอลิมปิกมานานร่วมสิบสองปีแล้ว ผมเองได้รับเชิญจากสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีให้เป็นผู้สังเกตการณ์ในการแข่งขันคอมพิวเตอร์โอลิมปิกครั้งที่สองที่กรุงมินสค์ ในสหภาพโซเวียต ก่อนที่จะแตกสลายเป็นหลายประเทศ ต่อจากนั้นก็นำประสบการณ์ที่ได้รับมาคิดจัดกระบวนการฝึกสอนนักเรียนไทยเพื่อให้สามารถไปแข่งขันกับนักเรียนชาติอื่น ๆ ได้โดยไม่ขายหน้า ที่ต้องฝึกสอนก็เพราะได้เห็นว่าการไม่จัดฝึกสอนให้นักเรียนไทยแล้ว ความรู้ที่เรียนในระดับมัธยมปัจจุบันนั้นจะเป็นไปไม่ได้เลยที่จะสอบได้คะแนนติดมือกลับบ้าน

กระบวนการที่เราคิดขึ้นเพื่อหานักเรียนไทยไปแข่งขันคอมพิวเตอร์โอลิมปิก จึงประกอบด้วย การคัดเลือกนักเรียนไทยจากโรงเรียนต่าง ๆ ทั่วประเทศ ด้วยการจัดสอบประมาณเดือนสิงหาคม นักเรียน 30 คนที่ได้คะแนนสูงสุดจะได้รับการคัดเลือกมาเข้าค่ายฝึกอบรมที่ สสวท. ในเดือนตุลาคม จากนั้นก็ต้องสอบคัดออกให้เหลือ 15 คนเพื่อจะให้มาเข้าค่ายฝึกอบรมอีกครั้งในช่วงเดือนมีนาคมและเมษายน หลังจากนั้นก็จะสอบให้เหลือ 4 คนเพื่อเป็นผู้แทนนักเรียนไทยไปแข่งขันคอมพิวเตอร์โอลิมปิกซึ่งมักจะจัดตั้งแต่เดือนกรกฎาคม ไปจนถึงพฤศจิกายน สุดแท้แต่ว่าประเทศเจ้าภาพจะเลือกจัดแข่งขันกันในช่วงเวลาใด

การคัดเลือกในปีนี้จะเปลี่ยนไปจากข้างต้นบ้าง เพราะในปีที่ผ่านมา ทางมูลนิธิ สอวน. ในพระอุปถัมภ์ของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ได้จัดฝึกอบรมนักเรียนทั่วประเทศไปพร้อมกันและจะส่งนักเรียนมาเข้าสอบแข่งขันเพื่อเข้าค่ายร่วมกับนักเรียนอื่น ๆ ด้วย

จากที่กล่าวมานี้จะเห็นว่าในแต่ละปี เราจะต้องเสียเงินงบประมาณไปมากทีเดียวในการจัดสอบแข่งขันนักเรียนทั่วประเทศ การจัดฝึกอบรม และสุดท้ายก็คือการส่งนักเรียนไปแข่งขันที่ต่างประเทศ ดังนั้นจึงต้องเห็นใจผู้ถามว่า การทำเช่นนี้ประเทศชาติได้อะไร

ผมตอบผู้ถามไปว่า ประโยชน์ที่เห็นนั้นมีอยู่สามส่วน

ประโยชน์ส่วนที่ตกกับนักเรียนเองมีหลายอย่างด้วยกัน อย่างแรกก็คือนักเรียนที่ได้รับเลือกจะได้โอกาสเข้ารับการฝึกอบรม ทำให้ได้เรียนรู้เนื้อหาวิชาส่วนที่นำมาอบรมมากขึ้น อาทิ ได้รับความรู้พื้นฐานที่ถูกต้องเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ ระบบปฏิบัติการ การเขียนโปรแกรม การแก้ปัญหา นอกจากนี้ยังได้เรียนรู้หลักการคณิตศาสตร์เพิ่มมากขึ้นหลายเรื่อง การได้รับความรู้ดังกล่าวนี้จะเป็นประโยชน์มากขึ้นเมื่อนักเรียนได้เข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาแล้ว อย่างที่สองก็คือนักเรียนมีโอกาสเข้าศึกษาต่อในคณะวิศวกรรมศาสตร์ของสถาบันหลายแห่งโดยไม่ต้องสอบเอนทรานซ์ ทั้งนี้เพราะสถาบันเหล่านั้นเชื่อว่านักเรียนมีความรู้ยอดเยี่ยมพอที่จะศึกษาต่อได้ และเท่าที่ผ่านมาก็ยังไม่เคยมีนักเรียนคนใดทำให้สถาบันผิดหวัง อย่างที่สามก็คือนักเรียนที่ได้เป็นตัวแทนนักเรียนไทยไปแข่งขันนั้นก็มีโอกาสได้ไปเดินทางไปต่างประเทศ (ยกเว้นในกรณีที่มีการจัดแข่งขันในประเทศไทยเราเองเท่านั้น) การไปต่างประเทศก็ทำให้นักเรียนได้เปิดหูเปิดตา ได้รับความรู้ที่ต่างประเทศมีลักษณะอย่างไร ชีวิตความเป็นอยู่เป็นเช่นไร ฯลฯ อย่างที่สี่ก็คือหากนักเรียนสามารถนำเหรียญทองกลับมาสู่ประเทศได้ก็จะได้รับทุนการศึกษาในต่างประเทศจนถึงระดับปริญญาเอกเลยทีเดียว

ประโยชน์ส่วนที่สองก็คือประโยชน์ที่ได้รับแก่โรงเรียน ส่วนนี้ยังไม่ค่อยได้คิดกันเพราะโรงเรียนที่นักเรียนได้เป็นผู้แทนไปสอบแข่งขันยังมีน้อย ที่ขึ้นชื่อก็คือ เตรียมอุดมศึกษา และ สวนกุหลาบ ความจริงแล้วโรงเรียนและครูบาอาจารย์ได้ประโยชน์มาก ไม่เฉพาะแต่ในด้านการโฆษณาประชาสัมพันธ์เท่านั้น แต่ในด้านการทำให้นักเรียนขวนขวายสนใจในด้านวิชาการมากขึ้น ครูเองก็สนใจมากขึ้น และเมื่อขยายไปถึงด้านอื่น ๆ ก็อาจมีส่วนทำให้โรงเรียนได้รับงบประมาณมากขึ้นไปด้วย (หากรู้จักนำเรื่องนี้ไปใช้)

ประโยชน์ส่วนที่เกิดกับสังคมก็คือ ทำให้สังคมไทยสนใจความสามารถทางด้านวิชาการมากขึ้น ได้แสดงความสนใจในความสามารถทางสมองของคนไทยด้วยกันเองมากขึ้น เท่าที่ผ่านมาสังคมไทยสนใจแต่เฉพาะในด้านสมรรถนะของร่างกาย ยิ่งกว่าสมรรถนะด้านปัญญา ด้วยเหตุนี้พอคุณพิจารณ์ พลฤทธิ์ ได้เหรียญทองโอลิมปิกจากกีฬามวยสากล ก็รู้สึกจะตื่นเต้นกันทั้งประเทศ แต่พอนักเรียนไทยได้เหรียญทองวิชาการบ้างกลับไม่มีสื่อมวลชนสนใจกันมากนัก ทั้ง ๆ ที่การที่จะทำให้ประเทศชาติเจริญก้าวหน้าได้นั้น ไม่ได้อยู่ที่กำปั้น แต่อยู่ที่สมอง หากสังคมไทยหันมาเอาใจใส่สนใจคนเก่งคนมีปัญญามากขึ้น เลี้ยงดูคนมีปัญญาให้สร้างองค์ความรู้แก่ประเทศมากขึ้น ประเทศชาติก็จะเจริญก้าวหน้ามากยิ่งขึ้น และเป็นการกระทำที่ดีกว่าอธิการบดีจะไปมอบหมวกย่องนักกอล์ฟที่เราหลงคิดว่าเป็นเชื้อสายคนไทยแล้วเขาจะขึ้นชมประเทศไทย

ในด้านการเปรียบเทียบกับประเทศอื่นนั้น ผลการแข่งขันไม่ว่าจะทางด้านคอมพิวเตอร์ ฟิสิกส์ เคมี คณิตศาสตร์ หรือชีววิทยา นั้น สามารถช่วยให้เราวิเคราะห์ตัวเองได้ว่าหลักสูตรที่ได้ กำหนดขึ้นนั้นเหมาะสมหรือไม่ เราได้ผลิตนักเรียนที่จะไปแข่งขันในอนาคตได้หรือไม่ หากเรา ส่งนักเรียนที่เก่งที่สุด และได้รับการฝึกอบรมอย่างดีไปแข่งขันกับเขาแล้ว แต่ผลยังออกมาไม่เยี่ยม ยอดระดับเหรียญทอง ก็แสดงว่าหลักสูตรและการสอนของเราไม่สามารถสร้างเด็กไทยให้เก่งใน ระดับโลกได้

ขอเรียนด้วยความอัดอั้นใจว่า ประเทศไทยนั้นแปลกมาก แปลกตรงที่คนไทยด้วยกันนั้น ไม่ค่อยยกย่องคนเก่งคนดี แต่ไปยกย่องเงิน ใครมีเงินมีทองก็ไปพินอบพิเทาแล้วเราก็ช่วยกันเลือก คนรวยให้มีอำนาจในสภา คนพวกนี้แหละที่ออกกฎระเบียบมากค้ำเอารัดเอาเปรียบคนจนเพราะ พวกเขายังไม่อึดในเงินตรา คนพวกนี้แหละที่ลูแก่อำนาจจนบางคนก็ถึงกับถูกพิพากษาลงโทษถึง สามศาล

ผมขอเสนอว่าเราต้องเปลี่ยนความคิดกันสักที ผมอยากเห็นประเทศชาติมีคนเก่งมาก ๆ เราจะปล่อยให้ปัญญาของคนเก่งเหล่านี้ต้องอับเฉาหายไปหมดไม่ได้ เราต้องหาทางเพาะให้คนเก่ง เหล่านี้เก่งมากขึ้น ขณะเดียวกันก็ต้องหาทางทำให้เขาเป็นคนดีด้วย จากประสบการณ์ของผม นั้น เห็นว่ามีลูกน้องที่ดีสักหนึ่งคนมีประโยชน์กว่ามีลูกน้องที่ไม่ได้ความลับคน ประเทศชาติก็เช่น เดียวกัน เราต้องสร้างคนเก่งให้มาก ๆ ต้องเสาะแสวงหาว่าคนเก่งเหล่านี้อยู่ที่ไหน จากนั้นต้อง ไปนำตัวมาบ่มเพาะสติปัญญาให้แก่กล้ามากขึ้น

วิธีนี้แหละครับที่เราจะสร้างสมรรถนะให้ประเทศไทยเหนือกว่าประเทศคู่แข่งได้

+++++